

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/25/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

326/2013. (XI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos meghatalmazott képviselője¹ által 2013. január 10-én előterjesztett panasza alapján **indult eljárásban** a 2013. november 13-án – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. január 10-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát meghatalmazott képviselője útján a vele szemben 2013. január 4-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A beadvány szerint a panaszos és meghatalmazott képviselője, dr. Sz. J. A. a kérdéses napon este 21 óra után Zs. község külterületén gépkocsiba szállt. Kb. 10 méter után az erdőben, a dülő úton a K. városi Rendőrkapitányság három rendőre szolgálati gépjárműjükkel őket megelőzték, majd leállásra kényszerítették. Anélkül, hogy magukat igazolták volna, a panaszostól elkérték vezetői engedélyét és forgalmi engedélyét. Ezt követően őt felszólították arra, hogy szálljon ki a gépjárműből, és fújja meg a légalkoholmérőt. A panaszos a felszólításnak eleget tett, majd a vezetői engedélyét a helyszínen bevonták, amiről az átvételi

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos és meghatalmazott képviselője személyes adatait töröltük.

elismervényt utólag a rendőrkapitányságon adták neki át. A panaszossal közölték, hogy előállítják vér- és vizeletvizsgálatra, így a rendőrökkel kell mennie a K. városi Rendőrkapitányságra.

Mivel a gépjármű a dülő út közepén állt, dr. Sz. J. A. megkérte a rendőröket, hogy segítsenek nekik abban, hogy a gépjárművet biztonságos helyre állítsák. A kérésnek a rendőrök nem tettek eleget annak ellenére, hogy dr. Sz. J. A. vezetői engedéllyel nem rendelkezett. A beadvány szerint ezáltal az intézkedő rendőrök megsértették a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv mellékletének a mozgó jármű megállítására vonatkozó rendelkezéseit. Kiemelte, hogy az intézkedéssel érintett járművet előlről megállítani csak kivételesen lehet, amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet nem vezet eredményre.

Dr. Sz. J. A. jelezte azon szándékát, hogy a panaszost el kívánja kísérni a rendőrkapitányságra, mivel jogász végzettségű, kérését azonban elutasították.

A panaszost felszólították, hogy szálljon be a rendőrautóba, különben kényszerítő eszközt alkalmaznak vele szemben, holott a panaszos nem tanúsított ellenállást, csak érdekelte, hogy mi lesz dr. Sz. J. A.-val, aki az erdőben marad este 22 órakor egy autóban jogosítvány nélkül.

Azon panaszosi kérdésre, hogy miképp fog visszamenni Zs. községbe este 23 óra után, azt válaszolták a rendőrök, hogy busszal, vagy ahogy akar.

A panaszos kifogásolta a rendőrök velük szemben alkalmazott hangnemét is, tekintettel arra, hogy úgy bántak velük, mint a bűnözőkkel.

Dr. Sz. J. A. egy taxis segítségével állt félre az autóval, majd bement a K. városi Rendőrkapitányságra a panaszoshoz, akit addigra már átvittek a kórházba vérvételre.

A panaszosnak nem engedték meg, hogy felhívja dr. Sz. J. A.-t, pedig szemüveg nélkül nem tudott semmit sem elolvasni.

Ugyan az intézkedésről az igazolást, valamint a vezetői engedély elvételéről az átvételi elismervényt átadták a panaszosnak, a 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 2. mellékletében előírt, hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel végzett ellenőrzésről szóló jegyzőkönyvet, valamint az előállított személy jogairól szóló tájékoztatót és a Magyarországon található jogvédő szervezetek elérhetőségeit tartalmazó iratot nem.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) M. r. tzls., a K. városi Rendőrkapitányság beosztottja az alábbi tartalommal készítette el 2013. január 4-ei jelentését.

A kérdéses napon szolgálatának teljesítése során 21 óra 10 perckor Zs. község, K. utcában ellenőrzés alá vont egy személygépkocsit. A r. tzls. megállapította az autóvezető személyazonosságát, majd vele szemben LION 500 típusú elektromos alkoholtesztet

alkalmazott. Mivel az alkoholteszt 0,97 mg/l értéket mutatott, közölte a panaszossal, hogy előállítja a K. városi Rendőrkapitányságra hiteles légalkohol-mérés céljából.

Az intézkedés alá vont járműben tartózkodott dr. Sz. J. A., aki az autóból kiszállva odalépett az intézkedés helyszínéhez és közölte, hogy ő dr. N. T. jó barátja, és ezért tekintsenek el a rendőri intézkedés végrehajtásától, mert úgyis „elintézi az ügyet”. Ekkor a r. tzs. őt is igazoltatta, adatait bemondás alapján rögzítette és azokat leellenőrizte a nyilvántartó és körözési rendszerben. A panaszos és ismerőse többször kérte a rendőröket, hogy az intézkedéstől tekintsenek el, majd dr. Sz. J. A. tudatta a rendőrökkel, hogy a rendőrkapitányt is ismeri.

A panaszost felszólították, hogy döntse el, hogy bezárja-e a gépkocsiját, vagy azt ismerőse őrizetére bízta, tekintettel arra, hogy őt előállítják. Ekkor mindketten arra kérték a rendőröket, hogy engedjék meg nekik, hogy a járművel az út mellett lévő füves területre parkoljanak és ezt követően dr. Sz. J. A.-t is elvigyék K. városba. A r. tzs. arról tájékoztatta a panaszost és ismerőseit, hogy aki rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel és a KRESZ értelmében vezetésre képes állapotban van, az a tulajdonos engedélyével a járművel közlekedhet. Mivel a helyszínen ilyen személy nem volt, a jármű viszont nem akadályozta a közúti forgalmat, valamint vagyoni védelmi szempontból sem merült fel ok annak elszállítására, ezért ismét felszólította a panaszost, hogy döntsön a jármű biztonságba helyezésének módjáról. Ekkor a panaszos járművét ismerősére bízta. Dr. Sz. J. A. többször közölte a rendőrökkel, hogy nem hagyhatják magára, mert ő Zs. községben nem ismer senkit. Közölte, hogy ismeri jogait, és a rendőröknek kötelessége őt elvinni. Amennyiben ezen kötelességüknek nem tesznek eleget, panaszt tesz ellenük és „nem kell sokáig rendőrnek lenniük, mert messzire elér a keze”.

Ezt követően a panaszos 10,000 forintot átadott ismerősének taxira. A rendőrök megállapították, hogy dr. Sz. J. A. láthatóan cselekvőképes állapotban van, rendelkezik mobiltelefonnal, így módjában áll taxit hívni és azzal az általa megjelölt helyre utazni. A fentiek okán vele szemben nem volt indokolt biztonsági intézkedést foganatosítani és őt lakására vagy tartózkodási helyére szállítani.

2) A K. városi Rendőrkapitányság megküldte a kifogásolt intézkedés leírását tartalmazó iratot, amelyen az szerepel, hogy a panaszost és ismerőseit aznap este 21 óra 10 perckor a Zs. község, K. utcában igazoltatták.

3) A panaszos elfogásának végrehajtásáról készített jelentés az alábbiakat tartalmazza.

Őt a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdésének 1. fordulata alapján igazoltatták, 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, majd 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján előállították.

A panaszos ellenőrzése során úgy nyilatkozott, hogy alkoholt fogyasztott, ezért vele szemben légalkoholmérő készüléket alkalmaztak, majd vér- és vizeletvétel céljából előállították a K. városi S. Kórház orvosi ügyeletére. Az orvosi ügyeleten az ügyeletes orvos, dr. F. Z. a vért 22 óra 08 perckor levette, majd a vizeletmintát 22 óra 13 perckor vette át. A panaszost a klinikai tünetek alapján közepes fokban találta ittasnak.

Az irat szerint a panaszos védelemhez való jogának gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés 21 óra 10 perckor megtörtént, részére az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az annak idejéről szóló igazolást átadták.

A panaszost 22 óra 37 perckor bocsátották szabadon.

Vele szemben az általa elkövetett cselekmény miatt az intézkedő rendőrök büntető feljelentést tettek.

H. r. őrgy. parancsnoki kivizsgálása eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedések jogszerűek és szakszerűek voltak.

4) A panaszos orvosi vizsgálatáról készített lelet tartalmazza, hogy vérvételét 22 óra 8 perckor, vizeletvételét 22 óra 13 perckor foganatosította dr. F. Z. ügyeletes orvos. Vele szemben bilincset nem alkalmaztak, rajta külsérelmi nyom nem volt.

5) Megküldte a rendőrkapitányság a panaszos előállításáról szóló igazolás másolati példányát, amelyet a panaszos is ellátott aláírásával. Személyes szabadságát 21 óra 10 perctől 22 óra 37 percig korlátozták. Az irat hátoldalán szerepel egy lista néhány magyarországi jogvédő szervezet nevééről és elérhetőségéről, beleértve a Testületét is.

6) Szintén rendelkezésre áll egy nyilatkozat az előállított személy jogainak ismertetéséről, amelyet a panaszos aláírt. Ebben szerepel, hogy a panaszos kérte ismerősének, dr. Sz. J. A. értesítését, mely kérésnek 22 óra 17 perckor eleget tettek a panaszos által megadott mobilszám hívásával.

7) A panaszos aláírásával látta el a fentiekén túlmenően a jogairól és kötelességéről szóló nyilatkozatot és tájékoztatót, amelyben szerepel, hogy előállításának okáról, valamint jogorvoslati lehetőségeiről megkapta a szükséges tájékoztatót.

8) M. r. tzls., a panaszossal és ismerősével szemben intézkedő rendőr 2013. január 4-én járművezetés ittas állapotban vétségének megalapozott gyanúja miatt feljelentést tett a K. városi Rendőrkapitányságon a panaszossal szemben. Vezetői engedélyét átvételi elismervény ellenében átvették tőle, amit az ügyelet nyilvántartásba vett. Az irat a már ismertetetteken túl egyéb releváns információt nem tartalmaz.

9) Dr. H. r. alezredes, a K. városi Rendőrkapitányság vezetője a B. Megyei Rendőrfőkapitányságnak megküldte a sérelmezett intézkedésről készített jelentést azzal, hogy kiemelte, dr. Sz. J. A. az intézkedő rendőrt megfenyegette, hogy a „keze messze elér”, mert ő dr. N. T. miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter úr tanácsadója. Tekintettel arra, hogy dr. Sz. J. A. közszolgálati jogviszonyban állt, javasolta az irat megküldését dr. Sz. J. A. munkáltatójának is.

10) 2013. január 21-én M. r. tzls. újabb jelentést készített arról, hogy őt 2013. január 18-án szolgálati telefonján megkereste dr. Sz. J. A. A panasz eljárás szempontjából az irat nem bír relevanciával, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

11) M. r. zls. 2013. március 4-én készített jelentést a panaszolt intézkedésről.

Aznap M. r. tzls.-sal és N. r. őrm-el közösen teljesítettek szolgálatot megkülönböztető fény- és hangjelzéssel ellátott szolgálati gépjárművel. 21 óra 10 perckor észlelték, hogy Zs. község, K. utca és a B. utca sarkán lévő szórakozóhely parkolójából elindul egy személygépjármű és a K. utcán az Ny. utca irányába közlekedik tovább. A szolgálati gépjárművel a jármű után

indultak, majd mikor azt utolérték, a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fényjelzését felkapcsolták, ezzel jelezve a gépjármű vezetőjének, hogy álljon meg. Mivel a vezető nem volt hajlandó megállni, a szolgálati gépjárművel – melynek folyamatosan működött a megkülönböztető fény- és hangjelzése – megelőzték azt. Az előzés közben a jobb első ülésen helyet foglaló M. r. tzls. a szolgálati gépkocsi jobb első ablakát lehúzta és kezével jelezte a vezetőnek, hogy álljon meg. A kérésnek ekkor a járművezető eleget tett, lassított, majd az úttest szélére húzódva megállt a K. utca aszfaltozott végétől kb. 150 méterre egy földes úton. A szolgálati gépjárművel a gépkocsi előtt álltak meg.

A szolgálati gépjárműből kiszállva M. r. tzls. kezdte meg az intézkedést azzal, hogy közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati jelvényének számát és a rendőri intézkedés célját. Ezt követően a panaszost felszólította, hogy adja át a vezetői engedélyét és a forgalmi engedélyt, és megkérte, hogy szálljon ki az autóból. Mivel a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a vezetés megkezdése előtt szeszes italt fogyasztott, ezért vele szemben a LION 500 típusú légalkoholmérő készüléket alkalmazták. A panaszossal a r. tzls. közölte, hogy a 0,97 mg/l értékre tekintettel előállítják a K. városi S. Kórház orvosi ügyeletére vér- és vizeletvétele céljából járművezetés ittas vagy bódult állapotban vétségének megalapozott gyanúja miatt.

Ekkor az intézkedés helyszínére lépett dr. Sz. J. A., aki a korábbi iratokban már ismertettek szerint kérte a rendőröket, hogy tekintsenek el a panaszossal szembeni intézkedéstől.

A panaszost először a K. városi Rendőrkapitányságra vitték annak érdekében, hogy felvegyék a vérvételi dobozokat, majd őt átszállították az ügyeletre.

Az előállítás időtartama alatt a panaszos kérte, hogy értesítsék dr. Sz. J. A.-t. Őt M. t. zls. 22 óra 17 perckor értesítette az előállításról.

A panaszos figyelmét többször felhívták arra, hogy a rendőri intézkedés befejeztével a K. városi Rendőrkapitányságon panasszal élhet. A panaszos ekkor közölte, hogy az ellen nincs panasza, hogy őt előállították, azért viszont panaszt fog tenni, hogy Zs. községben hagyták dr. Sz. J. A.-t.

A panaszost 22 óra 37 perckor bocsátották szabadon az orvosi ügyeletről. Arról az intézkedő rendőröknek nem volt tudomása, hogy azt követően a panaszos hová indult el.

12) Dr. H. r. alezredes, a K. városi Rendőrkapitányság vezetője 2013. március 4-ei levelében válaszolta meg a Testület által feltett kérdéseket.

A panaszossal szembeni intézkedés jogalapját az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja teremtette meg. Az alkoholtesztet az Rtv. 44. § (1) bekezdésének c) pontja alapján alkalmazták. Dr. Sz. J. A. igazoltatásának célja személyi adatainak megállapítása volt, tekintettel arra, hogy a panaszos által elkövetett szándékos bűncselekmény miatt az ellene kezdeményezett büntetőeljárásban tanúként szerepelhet.

Az intézkedést a rendőrök rendszeresített rendészeti bevetési öltözetben, valamint láthatósági átvevőben teljesítették, melyen jól látható módon elhelyezték szolgálati azonosító jelvényüket, eleget téve az Rtv. 20. § (1) bekezdésének a) pontjában előírt köteleességüknek.

Az intézkedő rendőrök a panaszossal kulturált, ámde határozott hangnemben beszéltek, tekintettel arra, hogy mind a panaszos, mind ismerőse több alkalommal kérte a rendőröket, hogy tekintsenek el a rendőri intézkedéstől.

A kapitányságvezető annak kapcsán, hogy dr. Sz. J. A.-t a helyszínen hagyták, kiemelte, hogy Zs. község közbiztonsági szempontból nem veszélyeztetett kategóriába lett besorolva, mivel országosan is kiemelkedően jó közbiztonsági mutatókkal rendelkezik, így semmilyen ok nem mutatkozott amellet, hogy ne tudna biztonságosan eljutni az általa kívánt helyre.

A panaszos előállítása kapcsán a kapitányságvezető előadta, hogy a helyszínen hiteles mérőeszköz nem volt, ezért kellett őt bevinni K. városba. Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT. 14.) ORFK utasítás 19. pontja alapján azonban a hiteles mérőeszkőzzel történő mintavételt úgy kell elvégezni, hogy az a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül megtörténjen. A helyszínen fogatosított intézkedés az ellenőrzés lefolytatása, az adatok egyeztetése, valamint az intézkedés alá vont személyek közrehatása miatt legalább 10 percet vett igénybe. A fentiekén túlmenően Zs. község és K. város közti távolság 17 km, így az odaút nagyjából 20 percet vesz igénybe. A fentiek okán az intézkedő rendőröknek nem volt reális lehetőségük arra, hogy hiteles mérőeszkőzzel vegyenek a panaszostól mintát. A fenti ORFK utasítás 25. pont e) alpontja alapján ezért vér- és vizeletvétel mellett döntöttek.

A szükséges mintavételi jegyzőkönyvek, személyi szabadság korlátozásával kapcsolatos nyomtatványok kitöltése, tájékoztatás megadása, kiértesítés, valamint orvosi vizsgálatok elvégzését követően bocsátották szabadon a panaszost.

A továbbiakban a tájékoztató levél a már korábban ismertetett jelentésekkel egyezően rögzíti a történeteket.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. rendelkezéseire – az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület mindenekelőtt megállapította, hogy bár a panasz tartalmaz olyan elemeket, amelyek a panaszosi meghatalmazott vonatkozásában vetik fel az alapjogsértés lehetőségét (ilyen például az, hogy dr. Sz. J. A.-t a rendőrök a beadvány szerint olyan helyzetben hagyták hátra, amely személyi biztonságára nézve nem volt aggálytalannak tekinthető), ezek vizsgálatát a Testület nem végezheti el, mert a meghatalmazott a panaszt a panaszos nevében terjesztette elő, és beadványa nem tartalmazott utalást arra, hogy a saját sérelmeit is a panasz tárgyává kívánja tenni.

Ennek előre bocsátása mellett a Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban Alaptörvény) II. cikkében szabályozott emberi méltósághoz fűződő jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszost szabályszerűen állították-e meg a rendőrök intézkedés fogatosítása céljából.

A panaszbeadvány szerint a panaszos gépjárművét szolgálati gépjárművel megelőzték, majd leállításra kényszerítették. A vonatkozó irányelvre hivatkozva a panaszos kiemelte, hogy egy intézkedéssel érintett járművet előlről megállítani csak kivételesen lehet, amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet nem vezetett eredményre. Ezen túlmenően a panaszos azt is kifogásolta, hogy a gépjárművet, amellyel az út közepén álltak meg, nem állt módjukban biztonságos helyre állítaniuk,

a) A gépjármű megállításával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 6. § (2) bekezdése szerint, „ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

(...)

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia”.

A Testület figyelembe vette továbbá a panaszos által is hivatkozott ORFK irányelv útmutatásait. Az ORFK irányelv a fenti KRESZ szabály során alkalmazandó módszereket részletezi. Szolgálati gépjárművel végrehajtott megállítás esetére a következőket rögzíti. A rendőr biztonságát elsősorban a jármű hátulról történő megállítása szolgálja. Amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet – kívülálló ok miatt – nem vezet eredményre, úgy az úton haladó gépkocsizó járőr kiemelt figyelemmel és fokozott óvatossággal kell, hogy megelőzze a megállítandó járművet. Ha a jármű megállítása hátulról bármely okból nem hajtható végre szabályosan, a kellő távolságban megelőzött jármű előtt haladva szükséges egyértelmű kar-, vagy tárcsajelzéssel, illetve leállító berendezéssel a vezetők tudomására hozni a leállítási szándékot, valamint rövid ideig működtetni a megkülönböztető hangjelzést is.

A rendőrségi dokumentumok az eseményeket a következőképpen rögzítik. A K. városi Rendőrkapitányság állományaiba tartozó három rendőr közös szolgálatot látott el megkülönböztető fény- és hangjelzéssel ellátott szolgálati gépjárművel Zs. község belterületén. 21 óra 10 perc körül észlelték, hogy egy személygépjármű a helyi szórakozóhely parkolójából elindul a K. utcán. A gépjármű megállítása céljából a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzését felkapcsolták, ezzel jelezve neki, hogy álljon meg. Mivel a panaszos ennek ellenére továbbra is folytatta a vezetést, gépjárművét megelőzték, miközben folyamatosan működött a megkülönböztető fény- és hangjelzés. Előzés közben M. r. tzls. kezével jelezte, hogy álljanak meg.

A Testület megállapítja, hogy a vonatkozó jogszabály (KRESZ) nem írja elő, hogy mozgó járművet hátulról vagy előlről kell-e megállítani, mindössze annyit rögzít, hogy a megkülönböztető fényjelzést fel kell kapcsolni, valamint egyéb módon (kézjelzéssel, tárcsával, lámpával, hangszórón, vagy felirattal) is jeleznie kell a vezetőnek a megállítási szándékot. Az ORFK irányelv a hátulról történő megállítást a rendőr saját biztonsága érdekében írja elő azzal, hogy ha az bármilyen okból nem hajtható végre szabályosan, a megállítandó jármű megelőzhető. Az intézkedő rendőrök a KRESZ, valamint az irányelv

előírásának eleget téve működtették a megkülönböztető fény- és hangjelzést, valamint előzés közben kézzel jelezték a panaszosnak megállítási szándékukat. Arra a panaszos sem hivatkozott beadványában, hogy az előzés, vagy az előről történő megállítása balesetveszélyes lett volna, vagy veszélyeztette volna testi épségét.

Tekintettel arra, hogy a panaszos gépjárművét a vonatkozó szabályok betartása mellett, biztonságosan hajtották végre, a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet.

b) Ezt követően a Testület a megállítás helyét vonta vizsgálata alá.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a rendőrség védelmet nyújt (...) a vagyonzbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben (...)”. A korábban hivatkozott ORFK irányelv szerint pedig a megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza vagy veszélyeztesse.

M. r. tzls. jelentésében leírta, hogy a panaszost Zs. község, K. utca aszfaltozott végétől kb. 150 méterre egy földes úton sikerült megállítaniuk úgy, hogy a panaszos gépjárművével az úttest szélére húzódott. Őt a panaszos és ismerőse arra kérte, hogy engedjék meg nekik, hogy a járművel az út mellett lévő füves területre parkoljanak. A kérésnek abból a megfontolásból nem adott helyt, hogy a jármű nem akadályozta a forgalmat, és vagyonzvédelmi szempontból sem merült fel ok annak elszállítására.

A Testület a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó információkból nem tudta megállapítani, hogy a panaszos vagy a rendőrség előadása a helytálló, azaz hogy szükség lett volna-e a gépkocsi helyének megváltoztatására a vagyonzbiztonság megfelelő garntálása érdekében.

A fentiek következtében a Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tulajdonhoz való joga.

2) A panaszos kifogásolta a rendőrök szolgálati fellépésének módját is.

Beadványában kitért rá, hogy őt és ismerősét három rendőr vonta intézkedés alá, magukat azonban nem igazolták.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a]) vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b]) igazolja.

A 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 20. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát

vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

M. r. zls. jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszossal szembeni intézkedést M r. tzls. kezdte meg azzal, hogy közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati jelvényének számát, valamint a rendőri intézkedés célját.

Dr. H. r. alezredes, a K. városi Rendőrkapitányság vezetője ezt az információt annyiban egészítette ki, hogy a rendőrök az intézkedést rendszeresített rendészeti bevetési öltözetben, valamint láthatósági átvevőben foganatosították, amelyen jól látható módon elhelyezték szolgálati azonosító jelvényüket, eleget téve az Rtv. 20. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségüknek.

Azt a panaszos sem vonta kétségbe, hogy a rendőrök egyenruhát viseltek, valamint hogy azon szerepelt azonosító jelvényük. Azt azonban az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok következtében a Testület nem tudta megállapítani, hogy az intézkedés megkezdése előtt közölte-e a r. zls. nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját a panaszossal.

A Testület a fentiek következtében nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

3) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott szondáztatás jogszerűségét vizsgálta.

Az intézkedés jogszerűségének vizsgálata kapcsán a Testület mindenekelőtt utalni kíván az Rtv. releváns rendelkezésére. Az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja felhatalmazza a rendőrséget, hogy közlekedésrendészeti feladatainak ellátása során a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, vagy ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételeivel vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezze. A hatályos jogi szabályozás értelmében önmagában az a tény, hogy valaki gépjárművével a közúti forgalomban közlekedik, egyéb, arra okot adó körülmény hiányában is felhatalmazza a rendőröket az Rtv. fent idézett rendelkezése alapján arra, hogy az érintettől légzésmintát vegyenek, és azzal ellenőrizzék, nem áll-e vezetési képességre hátrányosan ható szer vagy alkohol befolyása alatt.

A Testület rendelkezésére álló iratokból megállapítható, hogy a panaszost azt követően vonták intézkedés alá, hogy gépjárműjébe beülve azt mozgásba hozta és Zs. község belterületén, a K. utca és a B. utca sarkán található szórakozóhely parkolójából a K. utcán az Ny. utca irányába vezetett.

Az említettekből következik, hogy a panaszos helyszínen való szondáztatása jogszerű volt, a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a szondáztatással nem sérült.

4) A panaszos azt is kifogásolta, hogy vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazását helyezték kilátásba, holott ő nem tanúsított ellenállást a rendőri intézkedéssel szemben.

A rendőrök az Rtv. rendelkezései értelmében jogosultak bizonyos feltételek fennállása esetén kényszerítő eszközt bevetni intézkedésük során. Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazásának lehetőségét biztosítja arra az esetre, ha az intézkedés alá vont ellenszegülést tanúsít. Bilincset az Rtv. 48. §-a alapján alkalmazhatnak. Az Rtv. 61. § (1) bekezdése értelmében az érintettet a kényszerítő eszköz alkalmazására előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület a figyelmeztetés elhangzása kapcsán fontosnak tartja azon rendőrségi állításokat, miszerint a panaszos és ismerőse több alkalommal próbálta meg a rendőröket arra bírni, hogy tekintsenek el az intézkedéstől. A fenti információ fényében a Testület nem tartja életszerűtlennek, hogy a rendőrök a panaszos ezen magatartását úgy értékelték, hogy a panaszos megpróbálja magát kivonni az intézkedés alól, akár ellenszegüléssel is. Ez esetben az Rtv. szerint jogszerűen alkalmazhattak volna vele szemben kényszerítő eszközt. A használatára vonatkozó figyelmeztetéssel pedig mindössze az Rtv. 61. §-ában foglalt előírásnak tettek eleget.

Az előbbieken kifejtettek okán a Testület úgy ítélte meg, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

5) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását. A Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő. Ezen rendelkezések a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúja, és ha igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e.

Az intézkedéskor hatályban lévő Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 188. §-a értelmében „aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt (...) közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Az iratok rögzítik, hogy a panaszos vezetett, amikor őt a rendőrök intézkedés céljából megállították. Az elektromos alkoholeszter által mért eredmény (0,97 mg/l) egyértelműen felvetette az ittas járművezetés vétség elkövetésének azt a minimális szintű gyanúját, amely a panaszos előállítását szükségessé tette.

A fentiekre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy az ittas járművezetés – a rendőri intézkedést szükségessé tevő fokú – gyanúja fennállt. Mivel a rendőrök szemtanúi voltak annak, hogy a panaszos gépjárművét közúton vezette, tettenérése sem vonható kétségbe. Mindezek alapján – tekintetbe véve, hogy tettenérés esetén az Rtv. nem ad lehetőséget a mérlegelésre – a Testület megállapította, hogy a panaszos előállítása jogszerű volt, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

6) A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszos számára nem tették lehetővé, hogy dr. Sz. J. A.-t telefonon felhívja, pedig szemüveg nélkül semmit nem tudott elolvasni.

A rendőri szerv megküldte a Testület részére a panaszos által aláírt nyilatkozatot, amelyen az szerepel, hogy a panaszos kérte ismerősének kiértékelését, amelynek 22 óra 17 perckor tettek eleget. M. r. zls. jelentése azt is tartalmazza, hogy dr. Sz. J. A.-t a panaszos kérésére M. t. zls. értesítette.

A Testület a kérdés megítélése kapcsán elsőként azt a kifogást értékelte, hogy a panaszos szemüveg hiányában nem tudott semmit elolvasni. Arra vonatkozóan a Testület nem rendelkezik megfelelő információval, hogy jelezte-e a panaszos a kapitányságon, hogy szemüveg nélkül nem tud olvasni, illetve, hogy a vele aláíratott dokumentumok tartalmát ismertették-e vele a rendőrök. Ugyanakkor a beadvány azt nem tartalmazza, hogy őt kényszerítették volna arra, hogy bármit is aláírjon, sem azt, hogy jelezte volna: nem hajlandó az iratokat aláírni, amíg nem biztosítható, hogy tartalmukat megfelelően megismerje. Az tehát a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg, hogy a panaszos dr. Sz. J. A. felhívását valóban ebből az okból kezdeményezte-e.

Ettől függetlenül is rögzíthetők azonban a következők. Az Rtv. 18. §-a az (1) bekezdésében szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület többször rámutatott: az Rtv. elsősorban a fogvatartott számára biztosítja ezt a lehetőséget, és a rendőrségre csak akkor hárítja az értesítés kötelezettségét, illetve jogát, ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy értesíthesse a kívánt személyt. Megállapítható, hogy a panaszos nem volt olyan állapotban, amely megnehezítette volna számára a dr. Sz. J. A.-nak való telefonálást, és olyan körülmény sem merült fel, amely az intézkedés céljának biztosítása érdekében indokoltá tette volna, hogy az értesítés lehetőségével nem a panaszosnak élhetett személyesen.

Ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sérelmének értékelte, hogy nem biztosították számára a személyes telefonálás lehetőségét. Minthogy azonban – a fentieknek megfelelően – az nem állapítható meg egyértelműen, hogy ennek a lehetőségnek a megvonása egyben – a panaszos látásproblémáival összefüggésben – a szükséges dokumentáció megfelelő megismerésében is meggátolta volna a panaszost, és minthogy az értesítés egyébként megtörtént, a Testület a jogsértést csekély fokúnak ítélte.

7) A panaszos kifogásolta, hogy részére nem adták át a hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel végzett ellenőrzésről készített jegyzőkönyvet, valamint az előállított személy jogairól szóló tájékoztatót és a Magyarországon található jogvédő szervezetek elérhetőségeit tartalmazó iratot.

a) A Testület a szondázási jegyzőkönyv kapcsán rámutat, hogy a panaszost a rendőri intézkedés helyszínén nem hiteles mérőeszközzel kötelezték mintaadásra, ezért is vált szükségessé a vér- és vizelet mintavétele. A panaszos által is hivatkozott ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT. 14.) ORFK utasítás 15. pontja mindössze annyit ír elő, hogy az ellenőrzés időpontját és a mérés számszerű eredményét a feljelentésben kell rögzíteni, ami nem vitatottan megtörtént. Jegyzőkönyv kiállítását az utasítás hiteles mérőeszköz alkalmazása esetére írja csak elő, ez azonban jelen esetben nem történt meg, így a jegyzőkönyv kiállításának elmaradása nem minősül normasértésnek.

b) Az Rtv. 33. § (4) bekezdése az előállítás kapcsán előírja, hogy annak időtartamáról igazolást kell kiállítani az előállított részére. Egyéb iratot a panaszosnak nem kötelező átadni. Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a panaszos aláírásával ellátta az előállított személy jogainak ismertetéséről, valamint az előállító helyiség rendjére vonatkozó dokumentumokat, és arra panaszbeadványában sem hivatkozott, hogy ezek tartalmát ne ismerte volna meg.

c) A Magyarországon található jogvédő szervezetek elérhetőségét tartalmazó irat kapcsán a Testület kiemeli, hogy az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján az intézkedést foganatosító rendőr nem köteles ilyen iratot biztosítani a panaszosnak. Az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, valamint az előterjesztésére nyitva álló határidőről is elegendő, ha a tájékoztatást szóban megadja. Ennek elmaradását pedig a panaszos beadványában nem sérelmezte.

A Testület az előbbiekre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy az iratok átadásának elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

8) A panaszbeadvány arra is kitér, hogy a rendőrök nem foglalkoztak a panaszos azon kérdésével, hogyan fog visszajutni Zs. községbe este 23 óra után. Arra mindössze annyit reagáltak, hogy „ahogy akar”.

A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy őt 22 óra 37 perckor bocsátották szabadon közepesen ittas állapotban a K. városi S. Kórház orvosi ügyeletéről. Arról a rendőröknek nem volt tudomásuk, hogy ezt követően a panaszos merre távozott.

Az Rtv. nem támaszt olyan követelményt az intézkedő rendőrökkel szemben, hogy az előállított személyeket szabadon bocsátásukkor szállítsák haza. A Testület töretlen gyakorlata szerint azonban az Rtv. 2. §-ában foglalt általános jogvédelmi kötelezettségből levezethető, hogy bizonyos esetekben és körülmények között a rendőrök kötelesek az előállított személy visszajutásáról gondoskodni (pl. az éjszakai órákban, ha az előállított személynek nincs pénze

és/vagy a hazaszállításáról gondoskodni tudó hozzátartozója/ismerőse, és a rendőri szerv székhelye messze van az előállított lakóhelyétől, vagy előállításának helyszínétől).

A Testület a kérdés megítélése szempontjából jelentőséget tulajdonított többek között annak, hogy a panaszos ismerősét, dr. Sz. J. A.-t értesítették a panaszos előállításáról, aki a panaszbeadvány szerint is elment K. városba a panaszos után. A fentiekén túl a beadvány nem tér ki arra sem, hogy a panaszosnak ne lett volna működő mobiltelefonja, vagy elegendő pénze ahhoz, hogy gondoskodjon hazajutásáról.

Mivel nincs olyan jogszabály, mely konkrétan előírta volna a panaszos hazaszállítását, valamint azt a konkrét ügy egyéb körülményei sem tették szükségszerűvé, annak elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

9) A Testület végezetül vizsgálta a panaszossal szemben intézkedő rendőr által alkalmazott hangnemet, tekintettel arra, hogy a panaszos állítása szerint úgy bántak velük, mint bűnözőkkel.

Ezzel összefüggésben a Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely – többek között – kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

Dr. H. r. alezredes a panaszos állításával ellentétesen úgy nyilatkozott, hogy az intézkedő rendőrök kulturált, ugyanakkor határozott hangnemben beszéltek a panaszossal és társával.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, van-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által vezetett gépjármű megállítását a vonatkozó előírásokkal összhangban fogatosították, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület nem tudott megalapozott döntést hozni a tekintetben, hogy gépkocsiját biztonságos körülmények közt hagyták-e előállítása idejére. A kényszerítő eszköz alkalmazásának kilátásba helyezése a Testület megítélése szerint nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A panaszossal szemben alkalmazott szondáztatást, valamint előállítását szintén jogszerűnek ítélte meg a Testület. Úgyszintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga annak következtében, hogy bizonyos iratokat számára nem adták át. A panaszos hazaszállításának elmaradása kapcsán a Testület nem állapított meg jogsérelmet. Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok következtében a Testület nem tudott állást

foglalni a tekintetben, hogy megfelelő hangnemben beszéltek-e a panaszossal, illetve hogy szolgálati fellépésük megfelelt-e az Rtv. előírásának. Csekély fokú alapjogsértést állapított meg a Testület azzal összefüggésben, hogy a panaszosnak nem biztosították azt a lehetőséget, hogy személyesen értesítse előállításáról az általa megjelölt személyt.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület